

Protokol nahrávky*

Pamětník: Emil Havlík

Datum a místo natáčení: 21. 3., 23. 3., 28. 3. a 30. 3. 2017 v Praze

Natočil a zpracoval: Vilém Faltýnek

* Protokol nepředkládá ověřená fakta. Reprodukuje informace v té podobě, v jaké je uvádí narátor. Případná vnější doplnění jsou odlišena hranatými závorkami.

Emil Havlík – 1. část záznamu	
1. NAHRÁVKA	
0:00:00	Představení pamětníka. Narozen 6. 5. 1927, měl dva starší sourozence, sestru Mladu a bratra Václava. Maturoval na gymnázium na Smíchově začátkem června 1946. Maturoval dobrovolně i z ruštiny, už za války chodil na veřejný kurz ruštiny. Na gymnázium byla povinná němčina, dál volitelný jazyk – vybral si francouzštinu, ač by raději italštinu vzhledem k rodinné orientaci. – Narodil se a vyrůstal v Třebízského ulici. Dědeček Emil Geistlich byl ředitelem tiskárny. Maminka se jmenovala Anna, za svobodna Geistlichová, babička byla též Anna, za svobodna Kočnarová (pocházela z obce Kramolna u Náchoda).
0:14:42	Dědeček Emil Geistlich se na ředitele vypracoval. Byl z rodiny děsloužičího rakouského důstojníka Pavla Geistliche. Jeho žena vedla vojenskou kantýnu na Invalidovně v Praze. EH si dědečka nepamatuje, pohřben je v Chorvatsku, kde zemřel. – Hobby EH je výroba maket plachetnic. – Otec JUDr. Václav Havlík, jeho matka byla Barbora, otec Antonín Havlík – smíchovský řezník a velmi zbožný muž. Dobře prosperoval. Zvyklost procesí na svátek Božího Těla, chodilo se i na Smíchově, dědeček Antonín chodil v procesí s čestnou funkcí. Tatínek od mládí kulhal, při úrazu si poškodil kloub, byl to hodný, spravedlivý člověk. – Vztahy se sourozenci: se sestrou, která byla o tři roky starší, si rád hrál, dětské hry za Židovským (dnes Dětským) ostrově, s bratrem skvělé vztahy v dospělosti i v profesi, oba zaměstnaní v Ústředním loutkovém divadle. Bratr byl výtvarník. Zahraniční zájezdy s divadlem, setkání s Itálií, s Florencií.
0:34:43	Jak se otec dostal k Sokolu a k sokolskému divadlu. Na Plzeňské ulici byl Sokol I. – Smíchov a pak se část členů oddělila a založila Sokol II. – Smíchov. Tatínek byl v původní části. Cvičit nemohl, ale zapojoval se jako právník a později i jako loutkář. Jednou viděl v Sokole v Radlicích tamní loutkové představení a rozhodl se loutky přenést i na Smíchov. Dědeček dal syna (narátorova otce) ne na řeznictví, ale na studium práv. Rodinné řeznictví převzal učeň – chasník, který byl ze spřízněné rodiny Králových. – Maminka milovala historii. EH s ní trávil hodně času, jako dítě býval nemocný a maminka o něj pečovala. Tatínkův život. Okouzlo ho loutkové divadlo a v roce 1920 založil divadlo na Smíchově, nереžířoval, hrál Kašpárka. Divadlo nemělo název, označovalo se jako Loutkářský odbor Sokola I. Smíchov. Hrála tam i maminka, tatínek hrál i jiné role, výborně zpíval, byl členem sboru Smetana. Byl zaměstnán jako „městský ouřada“ v Radlicích, potom pracoval na Ústředním sociálním úřadu v Bartolomějské ulici. Později byl předsedou Statistického úřadu Hlavního města Prahy. Tatínek byl narozený 1884, za první světové války bojoval v Bukovině.

0:50:19	Tatínek hrál Kašpárka, soubor vedl František Neuman [Neumann?]. Hráli na Mrázovce, v budově Sokola na sokolském cvičišti. Repertoár neměl vysokou úroveň, hry psali často učitelé, muselo v nich být poučení a legrace. Kašpárek po představení dával dětem hádanky. Loutky měly rozměry cca 50 cm, Kašpárek 30 cm. Maňásky tehdy nepoužívali. Řezbované hlavy se kupovaly. Tatínek taky vybíral hry. Každou neděli se hrála nová hra. Vybrané peníze šly do sokolské jednoty, nic nezůstávalo divadlu, herci hráli zadarmo. – Ve stejné budově, kam EH chodil do obecné, bylo i gymnázium. V sousedství stálo Drtinovo dívčí gymnázium. – Za války jako gymnazisté pomáhali u tramvajové dráhy, povinně. Jaká byla praxe konduktéra.
1:08:20	Dědeček Geistlich objevil u města Baška krásné pobřeží a postavil tam hotel. Babička hotel řídila, rodina tam jezdívávala na prázdniny. EH je odkojen mořem, jihem, jazykem, mělo to vliv na jeho další zájem o itaštinu a srbocharvátštinu. Za války byl hotel obsazen armádou, po válce zůstal zdevastovaný. – Historie vzniku hotelu.
1:27:12	Sokolské divadlo: původně hrálo v sokolovně na galerii. Pak se přestěhovalo do obecné školy Na Zatlance. Za protektorátu bylo nutné ukončit činnost a divadlo dobře ukrýt: po částech u členů souboru. Po válce se to dalo opět dohromady. Hráli do doby, než se sokol změnil v Tělovýchovnou jednotu, divadelní fundus byl zničen, knihovna taky. EH divadlo obnovil v roce 1993. Vytvořil novou divadelní konstrukci, která umožňuje snadný převoz (v případě potřeby). Obnovené divadlo začínalo ve smíchovské sokolovně na galerii.
1:37:48	Vlastní divácké divadelní zážitky. – Jako předškolní dítě dostal k Vánocům kostým Kašpárka. Z popudu rodičů měl hrát před diváky, ale nedokázal přemoci ostych a trému, zážitek zůstal určující pro budoucí profesní volby. – Vlastních diváckých zážitků bylo málo, otcovo zapojení do sokolského divadla neumožňovalo chodit jinam. Říše loutek. – Malíkovo sokolské divadlo v Libni taky nesmělo za války hrát, tak působilo v Mánesu. EH ho viděl a „byl ztracen“. V Mánesu hrál Malík s maňásky, viděl i Malíkovo představení s marionetami na Národní třídě (v Divadle pro 99). Hráli i Čapkovy povídky. – Tatínek pracoval v domě, kde je Říše loutek, zemřel v lednu 1945 cestou ze zaměstnání. – EH viděl i Malíkova Míčka Flíčka s neuvěřitelnými detaily ve vedení marionet, dodnes si pamatuje, jak na to tehdy zíral.
2. NAHRÁVKA	
1:53:23	<i>(komentáře k fotografiím)</i> Fotografie rodiny, rodiče, sourozenci. Hrob dědečka Emila Geistliche je v Bašce. – Manželka Jana, tragicky zahynula při návratu z Barmy. Byla tam na loutkářské instruktáži s dramaturgyní Evou Vodičkovou. Byla tam na politické zadání ministerstva kultury, zcela zbytečné. Nejprve dva měsíce školila na Ceylonu (Srí Lance). Uměla perfektně anglicky, protože za války byla s rodiči v Anglii. Vracela se přes Dillí, potom při návratu se letadlo zřítilo u Káhiry. Zemřela pár týdnů před 30. narozeninami. Zůstal sám s dvěma malými dětmi. – Historie rodiny manželky za války. Tchyně Miloslava Lužná se pak starala o děti. Její manžel byl Jaroslav Lužný, diplomat. Měli ji všichni rádi, zastoupila dětem maminku, EH si jí velice vážil. To ho tenkrát duševně zachránilo, že měl v divadle plno práce a neměl prostor truchlit.
2:17:4.0	Začátky EH v loutkovém divadle smíchovského sokola. – Za války postihlo všechny tři sourozence Havlíkovy totální nasazení. Bratr se dostal k restaurování kostela sv. Haštala. Sestra pracovala v jisté závodní kuchyni v Libni. EH byl přidělen jako spojka k Luftschutzpolizei – na služebnách české policie. Měl povinnost zasahovat při náletech. Přitom stále chodil do gymnázia. Když ale k náletům skutečně došlo, už nebyl spojkou. Jaké měli uniformy: poskládané z různých dostupných částí, EH měl

	dokonce československou vojenskou čepici. Byli mezi nimi čtyři spolužáci ze třídy. Byli kasernováni v Národním domě na Smíchově jako 8. Sanitätsberaitschaft. Jejich oddílů velel poručík československé armády Vlastimil Dobner.
2:44:08	Během Pražského povstání. 5. května ráno vybral poručík svobodné a studenty a šli pro zbraně do Ženských domovů. Měli k dispozici nákladňák firmy zelináře Soubusty. Sestry německého červeného kříže je ze střechy ostřelovaly. Nákladňákem přešli řeku a jeli po Národní třídě a Václavském náměstí k Československému rozhlasu. Zadem přes střechu se dostali do budovy, ostřelovali centrální schodiště, aby němečtí vojáci nemohli ze sklepa.
3:10:43	Msta Čechů vůči německým civilistům. Příklady týrání a ponižování. S kluky z jednotky navečer rozhlas opustili, vraceli se do Bartolomějské, ale VH se oddělil a šel domů. Na noc se vrátil na ubikaci a druhý den byl přidělen k policii na Perštýně. Tam sloužil až do 15. 6. 1945. – Ještě k zásahu v budově rozhlasu.
3:39:02	<i>(prohlížení fotoalba)</i> Album systematicky uspořádala maminka VH. Tercie reálného gymnázia. – Jako voják, kamarádi Halmazna, Beran, Havel... – Rodiče. Dvě varianty otcova parte: jedno, které by neprošlo cenzurou, bylo jen pro známé. – VH nakreslil karikaturu jejich oddílů od Luftschutzpolizei. – S veliteli družstev Luftschutzpolizei Stříhalem a četařem československé armády, jehož jméno se vytratilo. – Spolužáci z gymnázia. – Sokolové, členové loutkového divadla po válce.
4:05:30	O prázdninách 1945 byl na brigádě, SČM organizovala brigádu na žních na mladoboleslavsku. EH byl s kamarádem Beranem na statku, který vlastnil důstojník čs. armády. EH chtěl jít studovat jazykovědu, srbocharvatštinu a ruštinu. Po maturitě šel ještě na jednu brigádu. Měsíc na Šumavě bojovali s kůrovcem. Vzpomínky na pobyt na Šumavě. Potom šli ještě pomáhat na žně. Obě brigády byly povinné. Tehdy byli všichni vlastenci, dělali věci z vlastenecké povinnosti.
4:22:42	Hlásil se na Filosofickou fakultu, ruštinu-srbochorvatštinu, rok 1946. O budoucím Ústředním loutkovém divadle ještě nebylo nic slyšet. Vyučující na fakultě: Wurm, profesor Kopecký... Tehdejší politická situace. Tehdejší poměr narátora ke komunistické ideologii. Jazykovědu nedostudoval, nelíbil se mu komunistický režim na Filosofické fakultě a přešel na Pedagogickou fakultu UK, kde přibral český jazyk. Ruštinu opustil. Nikdy neučil. – Ještě během studia nastoupil do Ústředního loutkového divadla. O ÚLD se dozvěděl přes Sokol. Malík byl velký sokol, byl dokonce autorem závěrečné sletové scény na X. všesokolském sletu.
4:37:27	KONEC

Emil Havlík – 2. část záznamu

3. NAHRÁVKA

0:00:00	Příchod narátora do ÚLD. Informaci zprostředkovala sestra ze Sokola Milada Krňanská, která byla zaměstnaná u Jiřího Lormanu, a od něj měla zprávu, že se chystá založení divadla. Podle vzoru „Centralnogo tětatra kukol“ Vladimira Obrazcova v Moskvě. EH překládal s Malíkem jeho knihu „Moje povolání“. Ministr informací Václav Kopecký prý uvěřil Malíkovu tvrzení, že je potomkem rodu loutkáře Matěje Kopeckého. Matěj a Anna Kopečtí pracovali jako loutkoherci v Draku, jejich děti VH učil na DAMU. Z ÚLD se jezdilo do Hradce dívat na jejich premiéry. V Čechách je zvykem na všem najít něco ke zkritizování, jak říkala teta: „A voni to musej
---------	--

	<p>poslintat!“ – 1. října 1949 nastoupil do divadla. Původně pražská německá scéna, Deutsche kleine Bühne, po válce Vaňátkovo divadlo. Museli si ho přestavět na loutkové divadlo. Původně byla budova uzpůsobena činohernímu divadlu, s balkonem a velkým jevištním průzorem. V propadlu vybudovali vodičskou vanu. – Princip javajky a způsob vodění. Převládly i v Československu – po hostování moskevského loutkového divadla v Praze na přelomu let 1948–49. Předvedlo čtyři javajkové inscenace, mj. „Aladinovu kouzelnou lampu“. Neprozradili konstrukci loutek.</p>
0:20:15	<p>Sám EH neměl žádnou zkušenost se spodovými loutkami. Pouze s bratrem po válce hráli maňáskové agitační hry – bylo potřeba „křísit“, agitovali divadlem pro republiku, pro sokol, pro divadlo. – Pod dojmem sovětských vystoupení nastal šrumec, dosavadní tradice byla marionetová. Přestavba v ÚLD byla zaměřena na javajky, ale umožňovala i hru marionet. Bratr Václav přešel z Divadla S+H do ÚLD, stal se šéfem výpravy. Byl absolventem VŠUP. Zkušenosti byly omezené, ale Malík dovedl od Moskvanů leccos odpozorovat. Malík byl mohutnější postavy, měl rád velké věci. Proto měli velké loutkové divadlo, ústřední, v Praze. – Loutková divadla na oblastech. Dřív než ÚLD zahájilo činnost pouze kladenské loutkové divadlo, zúčastnili se jí. – EH byl zaměstnán v ÚLD od 1. října 1948. Studoval na VŠ, doslechl se o Malíkově úsilí a nabídl mu své síly. Jako student pedagogiky se divadlu hodil. Stavba měla být hotova včas, aby mohli zahájit do 25. 2. – k prvnímu výročí Vítězného února. – Vztah Jana Malíka (a dalších) k loutkovým živnostníkům.</p>
0:39:20	<p>Vymysleli si pistolový mechanismus na ovládání javajek. Výroba kaširovaných hlav podle sochařských modelů – dle nákresu V. Cinybulka. EH pracoval i v kašéřské dílně, měl zkušenost ze sokolského divadla. Cinybulk byl externista. Plný úvazek v ÚLD zahrnoval mnoho nejrůznějších povinností. První premiéra byla „Pan Johanes“ od Aloise Jiráska. Učili se s loutkami vůbec hrát. Divadlo bylo zkušebna, hledali způsoby hry s loutkami, každý uplatnil, co uměl: někdo spíš vodil, někdo víc mluvil, někdo ovládal oboje: (Zdeněk) Červený, (Jiří) Davídek, Milan Slepíčka... Způsoby hry s loutkami.</p>
0:55:23	<p>EH komentuje publikaci Ústřední loutkové divadlo Praha 1950–1975: není pravda uvedené, že zpočátku jen vodil, ale nemluvil. Vodil i mluvil od počátku, ale vodil víc. V Panu Johanesovi mluvil a vodil několik postav, mj. Čemerku. Hru s Čemerkou Malík použil jako ukázkou práce s loutkami ve Vinohradském divadle. EH se nikdy nechtěl ukazovat, a najednou stál na velkém jevišti. – Původ názvu Ústředního loutkového divadla: souvislost s divadlem PULS? Původní Malíkovo divadlo PULS za protektorátu. Loutková divadla by měla mít loutkovost v názvu. – Zahajovací premiéra ÚLD. Efekt hvězdami poseté oblohy nad loutkami. Krejčík Čemerka.</p>
1:10:14	<p>Složení původního souboru ÚLD. Lidé ze sokolských loutkových divadel. Bratr Václav přišel od Skupy později. Krňanská, Valvarská, Kaliba, Lepšík... Hůrková, rozhlasová herečka. Výtvarník Miroslav Fikari, začínal se stínohrou. Herecké šatny: dřevěnými příčkami rozdělená místnost – kóje. EH byl v šatně s panem Straškem, původně četníkem. Vladimír Hradecký, marionetář, byl menší postavy a musel používat koturny, dobře vodil, nemluvil. Později byl v šatně s EH Jindra Halík. V jiné šatně Miloš Hajský, mj. filmař. Marie Dražná. Dr. Malík, jeho vztahy se souborem. Byl vzdělaný, všemu rozuměl, rád přednášel. Měl pochopení, když si z něho někdo utahoval. Chodil do divadla i jako penzista, už bez funkcí. – Členové souboru hráli vždy určité typy postav, někdy i více typů. Později se do loutkového divadla prosadily i činoherní postupy. EH s tím měl problém, nerad hrál činoherně. Sice herecky uspěl, ale ostych se ho držel i dál. Král jelenem, žánr commedia dell'arte. Silná stylizace mu</p>

	pomohla – komentář k fotografii v publikaci „Ústřední loutkové divadlo Praha 1950–1975“.
1:34:44	V jiné inscenaci hrál jako činoherec postavu lidového loutkáře. Uváděl následující obrazy – při hostováních využíval své znalosti jazyků (němčina, italština). – Jak Jan Malík zkoušel. Obsazení mu často navrhoval narátor. V roce 1955 přišla do souboru budoucí manželka Jana Lužná, výtvarnice. – Divadlo mělo od roku 1951 pobočnou scénu Sluníčko v ulici Na příkopě. Bylo určeno pro předškolní děti. – Text nazkoušeli při čtených, na jevišti už obvykle texty znali. Mluvili do překližkových kulis zády k divákům, museli mluvit velice nahlas. Navíc na nerovné podlaze, používali systém podkladových bedniček (podlah). Vymyslel a realizoval je EH. – Jak vznikla narátorova přezdívka Míša. V otcově sokolském divadle měli medvěda Míšu, vystupoval jako přídavek po představení. Míša byl i medvěd darovaný legionáři prezidentu Masarykovi. EH tam působil nejdřív jako oponář, pak hrál chlapecké role, později i knížete pekel. Málokdy tam hrál marionetami. – Problematika konstrukce dětského loutkového divadla.
2:01:56	Hra s odkrytým loutkovodíčem – činoherní prvky v loutkovém divadle. Podle EH to nemá mezi loutkami co dělat. V ÚLD takto inscenace Míček Flíček [1964]. Režisérem byl Jindřich Halík, původně činoherec. Zde projevil svůj talent. V inscenaci hrála Hana Glogarová (Koutná). Malík napsal hru pro marionety, premiéru měla na Vinohradech v Reisově škole. Živáček narušuje iluzivnost loutkového divadla. – Obnovení UNIMA v roce 1957. Vzpomíná na to, ale osobně při tom nebyl. Jednou přednášel na francouzské schůzi UNIMA (byl tam ale za DAMU, ne za divadlo).
2:16:07	<i>(natáčení videozáznamu)</i> Vznik loutkářské katedry na Divadelní fakultě AMU. V budově v Karlově ulici, katedru tvořila dlouhá nepraktická místnost, kde úřadovali Zdeněk Bezděk a Erik Kolár. Jednou byl přizván na schůzi a představen jako nový člen katedry. Svěřili mu výuku hry s maňásky. Počáteční potíže se odstraňovaly za provozu, posluchači byli báječní, iniciativa všech obrovská. EH byl přizván po roce od založení. Později učil i javajky. – Praktická ukázka hry s javajkou-autoportrétem. <i>(konec videozáznamu)</i>
4. NAHRÁVKA	
2:39:37	Komentáře k materiálům, které narátor poskytl k okopírování: fotografie Dr. Malíka. jaký byl Malík loutkoherec – EH mu často dělal vodiče, poznal ho jako blízkého spolupracovníka na jevišti. Měl veliký cit pro souhru a byl skvělý interpret. Hra o císaři a slavíkovi, EH byl oceněn za vedení loutky císaře. – Vzpouza proti Janu Malíkovi. Důvodem bylo neměnné vedení skupinou Malík – Cynibulk – Kolár a zdánlivá uniformita inscenací, které dělali. Svě udělala kritika, která byla k tomuto kritická. Uniformita už v tom, že vše, co dělali, bylo javajkové, až na „Fausta“, kterého inscenovali s marionetami. V jiných divadlech byl „barevnější“ program. Uvědomuje si subjektivitu svých dojmů.
2:58:48	Vzpouza byla nebezpečná, riskovali výpověď. Na schůzi přednesli kritiku vedení. Malíka se to velice dotklo, protože divadlu věnoval ze sebe vše. Přešli to, zapomnělo se, nikdo výpověď nedostal. Jiří Davídek, přišel do divadla z činohry. S Davídkem a výtvarníkem Karlem Hejzmanem tvořili přátelskou trojku. Zájezdy do zahraničí. V Bukurešti hráli „Zlatovlásku“ a „Hrdiny severu“ (původně sovětská hra o trosečnících na kře), Malík uměl vyřešit různé situace efektní zkratkou. Hrál se jinde pod názvem „Sarmikova píseň“. EH vodil Sarmika, v inscenaci byla oddělení interpretace.
3:09:29	Původ předložených textů. Text příspěvku na představení k vlastním šedesátinám.

	Rozhovor „Nechci se vidět tištěnej“. – Jiří Srnec v ÚLD. Napsal hudbu ke „Slavíkovi“. Princip černého divadla. Skupina Salamandr. Miloš Kirschner byl velký loutkář. Rodina Havlíkových se znala s Josefem Skupou. Kirschner popíral potřebu loutkářské katedry. Skupa díky Malíkovi dostal titul Národní umělec. Interpretace Spejbla se rozdvojila později kvůli Skupovu věku. EH ještě jako dítě zažil, když Skupa mluvil obě postavy a Spejbla zároveň vodil. [Anna] Kreuzmannová.
3:28:43	Salamandr. Liberec, sledovali tamní divadlo. Začátky Luďka Soboty. Zdeněk Lepšík ze sokolského divadla na Smíchově se stal prvním zvukařem v ÚLD a pak odešel do S+H, kde vodil. A byl také členem Salamandru. Vztahy ÚLD s Divadlem S+H na Vinohradech. Jan Vavřík-Rýz, záměr dělat spodové loutky. Loutková kapela Vavříka-Rýze. Finanční podmínky v čs. profesionálním loutkovém divadle. Kolega Zdeněk Červený, přítel.
3:37:18	Bratr byl výtvarně nadaný, jako gymnazista chodil k učiteli Kostohryzovi soukromě na hodiny kreslení. Spolu s ním i narátor. Později k malíři Josefu Soukoupovi. Kreslířskou dovednost později bohatě využil. Studenti z DAMU se později chodili dívat do divadla, jak Havlík s Červeným hrají. – Vojenská služba. Jako student měl odklad, pak hned nastoupil do divadla, které ho potřebovalo, ale armáda nepovolila. V říjnu 1950 rukoval do Berouna. V listopadu byl přeřazen do jednotky, která šla do kladenských dolů. Rynholec, důl Laušman, později přejmenován na důl Čs. armády. Vojáci nahradili zajaté esesáky. Jaké byly na šachtě podmínky.
4:00:43	Díky sokolskému výcviku zvládal těžkou práci. Pracoval u vrátku. Jak probíhala šichta. Důlní neštěstí nezažil.
4:16:42	Byl zařazen k PTP, nevěděl proč. Důvodem asi to, že nebyl kádr: rodina patřila ke střední vrstvě, dědeček byl ředitel politicky zaměřené tiskárny, navíc hoteliér. – Společenské změny v 60. letech, přicházeli tvůrci nové generace. Často i absolventi loutkářské katedry DAMU. Karel Makonj, Jindřich Halík, ten přišel s odkrytým hercem – stal se „příčinou běd“. – Spolupráce s Jiřím Srncem. Inscenace „Kazisvět“. EH hrál Kazisvěta, hlavová loutka. – Vzpomínka na tatínka.
4:30:52	Léto roku 1968. Okupace 21. 8. Hrozný pocit: „Jako když umřete, ale jste živej...“ Ten den šel do divadla, radili se o dalším postupu. Před divadlem parkoval tank, ale do divadla nikdo nevnikal. Ačkoli EH uměl rusky, s vojáky nemluvil. Děti byly na prázdninách mimo Prahu. V divadle se zkoušela nová inscenace, ale EH v ní nehrál. – Aktivita mimo divadlo: pouze DAMU, nic jiného. <i>(Na přání narátora vystřižena pasáž s o rodinném životě.)</i>
4:40:31	Proměny divadla za dalších ředitelů po Malíkovi. Důvod dřívějších protestů odpadl. Malík byl vynikající loutkář. Malíkův smutný konec, umřel jako penzista, ani se v divadle nedozvěděli o pohřbu. Po Malíkovi byl ředitelem Jaroš. Jeho inscenace Bajaji, hrála se na schodech, s prvky černého divadla. – <i>(Narátor čte přednášku ke svému životnímu jubileu, pronesenou 13. 5. 1987 v ÚLD)</i> . Doplňuje poznámku o svých loutkářských aktivitách během vojny. – První, neúspěšné manželství. <i>(Na přání narátora podrobnosti vystřiženy.)</i>
5:15:48	KONEC